

Flugten over Østersøen den 4. april 1986

Beretning fra Birger O. Juul, Gedser

Fredag i ugen efter påske, den 4. april 1986, tidligt på formiddagen, havde jeg som sædvanligt været på isværket på et af mine daglige eftersyn. Vejret var gråt og køligt, men næsten stille. På vejen hjem gik jeg over fiskerihavnen og bemærkede et meget lille fartøj ud for indsejlingen til Gedser Havn, men tænkte ellers ikke nærmere over det.

Da jeg ikke havde særligt travlt, besluttede jeg mig til at gå langs stranden til mit hjem, der er beliggende øst for fiskerihavnen. Det kunne da meget vil tænkes, at jeg kunne hjembringe lidt mere rav.

Jeg skræede ned over stranden og så straks, at der var løbet en blå tomandskajak op på stranden, og at en yngre mand, lidt tøvende, kom hen imod mig. En anden mand sad stadig i kajakken.

På tre - fire meters afstand spurgte manden fra kajakken mig: "Ist dies' Dänemark?" Dette spørgsmål kunne jeg med føje besvare bekræftende og rakte ham hånden og bød ham velkommen til Danmark. Derefter spurgte jeg, om de kom fra DDR, hvad han straks kunne bekræfte.

Hvad nu - hvad siger man i en så uvant situation? Jeg kunne forsøge med en vis fasthed, men med "en ræv bag øret": "Ich bin Zollbeamter - haben Sie etwas zu verzollen". Her må det føjes til at jeg rent faktisk var og er tolder, og at jobbet på Gedser Isværk kun var en bibeskæftigelse. Efter et meget kort øjeblik betænkningstid svarede han "Ja - Moment", hvorefter han gik hen og hjalp sin kammerat op af kajakken, søgte i sin taske og fandt en 20 cl flaske "Kornaquavit" frem, tog skruelåget af og bød mig flasken. - Nu havde jeg jo selv givet bolden op og tog selvfølgelig en slurk og rakte den tilbage til giveren, og både han og makkeren tog hver en ordentlig dram. Det lettede noget på stemningen.

Mens den første havde ledt efter flasken og hjulpet kammeraten op af kajakken, fik jeg øje på et forstenet søpindsvin mellem strandens sten. Jeg samlede det op og stak det i lommen. Efter rundskålen fiskede jeg søpindsvinet op af lommen og rakte det til den først ilandstegne som en venlig gestus. Om han stadig har det, ved jeg ikke?

Af deres stive bevægelser, ansigtskuløren og på hænderne, som var helt blålige, kunne jeg se, at de havde været længe undervejs. På forespørgsel fortalte de, at de havde sejlet i hen ved 12 ½ time. De var både våde og forkomne.

På daværende tidspunkt burde jeg faktisk have ringet til Gedser Politi og således overgivet dem til myndighederne. Imidlertid besluttede jeg mig til at byde dem på et måltid mad, et varmt bad og noget tørt tøj. De takkede straks ja. Derefter trak de kajakken længere op på stranden, tømte den for deres meget sparsomme bagage og fulgte med mig op mod Havnegade.

Vel ankommet til mit hjem blev de som før nævnt tilbudt et varmt bad og fik mulighed for bagefter hver at låne et joggingsæt. Imens blev der dækket op i køkkenet og det våde, svedige tøj blev lagt i vaskemaskinen.

Efter badet blev der serveret kaffe, friskbagt franskbrød, smør, marmelade, mælk og ost. Det eneste mælk vi havde i køleskabet den formiddag var uhomogeniseret sødmælk, som normalt var det der blev vores kat til del, men så god mælk havde de ikke smagt siden de var børn. Indtil den dag troede vi, vi vidste hvad tandsmør

var. Den opfattelse fik vi revideret - og det var en fornøjelse at diske op for dem - de var meget sultne og meget trætte.

Der blev også tid til at fortælle, mens de spiste, - De havde forberedt flugten i månedsvi. Kajakken og to tilkøbte påhængsmotorer var erhvervet i det sydlige DDR. Og ingen andre end de selv måtte vide noget. De måtte regne med aldrig mere at skulle se familie og venner igen.

Aftenen for flugten var det mørkt og overskyet. De kørte ind i en skov, så vidt jeg husker, lidt vest for Warnemünde, men det kan da også have været nordøst for Rostock. Jeg er ikke sikker. - Der efterlod de deres bil - en VW Golf, et gode de ellers havde måttet vente længe på. Heller ikke den ville de få at se igen.

På stranden kom de uset ombord i kajakken, padlede lige så stille et stykke væk fra stranden, hvorefter de startede den ene motor. Monteringen af motoren havde medført en mindre ombygning af kajakken, så der var monteret en motor i styrbords side foran den ene mand og en tilsvarende i bagbords side foran den anden. Meningen var at sejle i en bue mod nordvest for derefter at lande på Fehmarn i Vesttyskland. De nåede dog ikke ret langt, før den første motor satte ud. Den blev dumpet i havet, da det ikke lykkedes at få den i gang igen. Derefter blev den anden motor sat i gang, men heller ikke den fik nogen lang levetid, så også den blev opgivet og røg samme vej som den første. Flugtsikre motorer: Made in DDR !

Ganske kort efter blev de klar over, at de rent faktisk var på vej ind i en større flådemanovre, men takket være den omstændighed at motorerne var væk, var der ingen radarreflektorer tilbage i det spinkle fartøj, og de to flygtninge kom lidt senere "i læ" mellem skibe, der lå for anker på Rostock Red.

Timerne gik mens de padlede af sted mod nord, og som tidligere nævnt var det roligt vejr, men bidende koldt. I dagningen kunne de begynde at ane at de nærmede sig land, men de vidste ikke med sikkerhed om det var Lolland, Falster eller Møn, eller om det overhovedet var "Dänemark". Manglen på søvn, mad og drikke og uvisheden om det, der ventede dem, har ikke gjort det lettere at holde humøret oppe.

Da de var ved at være sikre på at være så tæt på land, at det ikke kunne glippe, fik de øje på en færge, der var på vej ud imod dem. På et tidspunkt standsede færgen, og da troede de, at de var opdaget. De kunne nemlig se, at det var DDR-færgen, M/F Warnemünde. Færgen fulgte dog sin helt normale procedure og bakkede ud gennem renden fra Gedser Havn og vendte for enden af denne og sejlede derpå forlæns til Warnemünde og til de to flygtendes store lettelse lod det til at ingen ombord på færgen havde observeret det spinkle fartøj.

Resten af "overfarten" forløb helt udramatisk og landingen ligeså og mødet med den danske tolder i civil på stranden ved Gedser, klarede de også med bravour. De havde humor, på trods af situationens alvor.

50 dage senere kom vores to flygtninge for at hente deres kajak. De kunne fortælle, at de begge var blevet fængslet et par dage og var blevet forhørt af efterretningstjenesterne. De var blevet godt behandlet og sluttelig eskorteret til Vesttyskland via Rødby - Puttgarden, hvor de var blevet overgivet til de tyske myndigheder.

De havde fået noget at bo i, men havde meget ubehag af at deres telefon blev aflyttet, kun vidste de ikke af hvem, men at den blev aflyttet, var de ikke i tvivl om.

En gave fra to taknemmelige flygtning

Foto: Museet Falsters Minder

Med sig havde de som gave to mundblæste flasker, en gammel 1 pots, brun cognacflaske med resterne af en svensk etiket og en noget mindre engelsk mineralvand af Cod-typen. Den sidstnævnte har senere været en tur på gulvet, men er limet sammen igen. Flaskerne havde de købt på et "Flohmarkt" i Hamburg. De må have bemærket, at jeg samlede på flasker, da de var rundt og se huset, mens vi ventede på at, at deres tøj skulle blive tørt den 4. april. I kajakken havde de en stor østtysk 10 - 12 liters benzindunk, halvfuld af benzin. Den efterlod de hos os i Gedser.